

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 622/2025-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Clos Lucé s. r. o.**, Račianska 88B, Bratislava, zastúpenej JUDr. Jurajom Klimčom, advokátom, Bobot 176, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 16C/9/2020-179 z 12. septembra 2024 a proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3Co/58/2024-207 z 3. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť.

II.

Skutkové východiská

2. V konaní vo veci samej vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 16C/9/2020 sa žalobkyňa domáha určenia nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

3. Na základe návrhu žalobkyne okresný súd uznesením z 12. septembra 2024 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sťažovateľke (vystupujúcej v konaní v pozícii žalovanej v 1. rade) uložil zákaz predať, darovať alebo inak scudziť a tiež zaťažiť právom tretích osôb spornú nehnuteľnosť (pozemok), a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Zároveň jej uložil povinnosť

umožniť žalobkyni prechod, prejazd a parkovanie žalobkyne cez spornú nehnuteľnosť a riadny prístup k nehnuteľnostiam žalobkyne, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

4. Proti uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd uznesenie okresného súdu potvrdil. Konštatoval, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu. Z listín predložených k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčená potreba dočasného opatrenia. Žalobkyňa sa v predmetnom konaní domáha nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúceho v práve prechodu, prejazdu a parkovania na spornej nehnuteľnosti, ktorá má slúžiť ako jediná prístupová cesta k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobkyne. Sporná nehnuteľnosť bola opakovane predmetom prevodov, na základe čoho na mieste žalovanej v 1. rade vystupovalo viacero subjektov. JUDr. Juraj Klimčo, právny zástupca predchodcov žalovanej v 1. rade, bol konateľom aj terajšej žalovanej v 1. rade a bol konateľom aj právneho predchodcu žalovanej v 1. rade, a to spoločnosti SVEN-EKO s.r.o. a TOBRUK s.r.o. Konanie žalovanej v 1. rade, ktorým dochádza k prevodu spornej nehnuteľnosti, značne sťažuje postup súdu pri dosiahnutí rozhodnutia vo veci samej, a preto je daný dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia. Je zrejmé, že zamedzením prístupu k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne by došlo k znižovaniu obývatel'nosti rodinného domu. Zároveň krajský súd pri rozhodovaní prihliadal aj na charakter vzťahov medzi stranami sporu, keď z priebehu doterajšieho konania považoval za osvedčené narušenie týchto vzájomných vzťahov. V snahe predísť vzniku nepredvídateľných situácií bolo potrebné dočasne upraviť vzťahy medzi stranami sporu.

III.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka namieta, že krajský súd za nezmenenej skutkovej situácie rozhodol opačne, ako 22. júla 2015 (uznesením z 22. júla 2015 zmenil uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia tak, že návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol). Konanie vo veci samej začalo pred viac ako 10 rokmi. Za toto obdobie Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalovanej v 1. rade dvakrát zrušil rozsudok krajského súdu a ten následne rozsudok okresného súdu. V oboch prípadoch sa najvyšší súd nezaoberal vecou ako celkom, ale len jednou parciálnou otázkou, pre ktorú musel zrušiť právoplatné rozsudky. Z uvedeného je zrejماً kvalita konania a rozhodovania okresného a krajského súdu. Za situácie, keď okresný a krajský súd v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy neprerokovali danú vec bez zbytočných priet'ahov, správne interpretujúc a aplikujúc právne predpisy, odôvodňujú uloženie neodkladného opatrenia priet'ahmi v konaní spôsobené žalovanou v 1. rade.

6. Právny zástupca žalovanej v 1. rade, ktorý bol právnym zástupcom všetkých právnych predchodcov žalovanej v 1. rade (sťažovateľky), ani raz nespôsobil priet'ahy v konaní. Vyhotovenie procesného uznesenia o pripustení zmeny účastníka nie je žiadnym sťažovaním postupu súdu. Súdného konania v danej veci sa nijako nedotkol ani jeden z prevodov vlastníctva spornej nehnuteľnosti. Prevod vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti nemôže nijakým spôsobom znemožniť, aby súd dospel k rozhodnutiu vo veci samej, a nijako nemôže založiť priet'ahy v konaní. Žalobkyňa navyše nežiada zriadiť vecné bremeno, ale žiada určiť už existujúce vydržaním vzniknuté vecné bremeno *in rem*, teda vecné bremeno zviazané s vlastníctvom určitej

nehnutelnosti. Je zrejmé, že zmena osoby vlastníka pozemku nemení nič na obsahu vecného bremena.

7. Zjavne nedôvodne bola sťažovateľke uložená aj povinnosť umožniť žalobkyni prejazd, prechod a parkovanie. V doterajšom sporovom konaní zo žiadneho prejavu žalobkyne či jej právnych predchodcov nezaznela námietka, že sťažovateľka či ktorýkoľvek jej právny predchodca žalobkyni akokoľvek bránil v prechode po spornej nehnuteľnosti. Až po 44 rokoch užívania a 10 rokoch od začatia konania žalobkyňa vzniesla argument nezakladajúci sa na pravde, že právny zástupca a štatutárny orgán sťažovateľky sa jej opakovane vyhrážal, že jej znemožní prístup k jej nehnuteľnostiam. Nie je pravdivé tvrdenie, že sťažovateľka začala s demontážou oplotenia. Sporná nehnuteľnosť nie je a nikdy ani nebola na vstupe oplotená.

8. Vecné právo k veci cudzej vo forme vecného bremena zodpovedajúceho právu cesty nezahŕňa aj právo parkovania. V tom prípade by totiž oprávnený z vecného bremena mal silnejšie postavenie a viac práv (držba, užívanie) ako samotný vlastník. Nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia má za následok prekročenie hraníc primeranosti.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd uvádza, že sťažovateľka namieta porušenie označených práv nielen rozhodnutiami všeobecných súdov, ale aj ich postupom. Pokiaľ však ide o namietané porušenie označených práv postupom súdov, sťažovateľka túto námietku nijako osobitne nezdôvodňuje, preto absentuje náležitosť ústavnej sťažnosti vyžadovaná v § 123 ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Zároveň sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutiami súdov, z ústavnej sťažnosti však nie je jednoznačné, k porušeniu ktorého konkrétneho čiastkového práva tvoriaceho obsah čl. 48 ods. 2 ústavy malo postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov dôjsť. V tejto časti preto absentuje náležitosť vyžadovaná zákonom o ústavnom súde zakotvená v § 123 ods. 1 písm. c). Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že z argumentácie sťažovateľky síce vyplýva náznak poukazu na zbytočné prietahy, ale sťažovateľka svoje tvrdenia v tomto smere formuluje skôr ako kritiku nariadeného neodkladného opatrenia (namieta, že súdy predĺžovanie konania nedôvodne pričítavajú na ťarchu sťažovateľky napriek tomu, že reálne k predĺženiu prispievajú samotné súdy). Z dôvodu absencie náležitostí ustanovených zákonom ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného a krajského súdu a v časti porušenia práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a uzneseniami okresného a krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

IV.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu:

10. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014).

11. Ako vyplýva z ústavnej sťažnosti, sťažovateľka proti uzneseniu okresného súdu podala odvolanie, o ktorom následne rozhodol krajský súd ako súd odvolací, preto právomoc krajského súdu na preskúmanie uznesenia okresného súdu v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti.

12. Vychádzajúc z uvedeného, bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

IV.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu:

13. Rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v súdnom konaní možno považovať predovšetkým za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 222/04, II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00, I. ÚS 46/00). Nie každým neodkladným opatrením sa však rozhoduje o právach a záväzkoch občianskej povahy, a preto sa nie v každom prípade bude aplikovať čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na to musia byť splnené určité podmienky.

14. Po prvé, právo, ktoré je predmetom hlavného konania i konania o nariadení neodkladného opatrenia, musí byť právom občianskym v autonómnom význame tohto pojmu. Po druhé, je nevyhnutné skúmať povahu neodkladného opatrenia, jeho cieľ, účel a dopad na predmetné právo. Vo všetkých prípadoch, keď možno považovať za preukázané, že neodkladným opatrením bolo fakticky rozhodnuté o občianskom práve alebo záväzku bez ohľadu na dĺžku jeho trvania, je čl. 6 dohovoru použiteľný (rozsudok veľkého senátu Európskeho súdu pre ľudské práva z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06, § 84 – § 85).

15. V prejednávanej veci je predmetom konania vedeného pred všeobecnými súdmi rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dotýkajúceho sa výkonu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (pozemku), a to v rozsahu, ktorým sa sťažovateľke zakazuje predat', darovať alebo inak scudzit' a tiež zaťažit' právom tretích osôb spornú nehnuteľnosť (pozemok), a tiež umožniť žalobkyni prechod, prejazd a parkovanie cez spornú nehnuteľnosť a riadny prístup k nehnuteľnostiam žalobkyne. Žalobkyňa tvrdí, že cez spornú nehnuteľnosť vo vlastníctve sťažovateľky vedie jediná prístupová cesta k rodinnému domu žalobkyne. Nariadenie neodkladného opatrenia zasahuje do postavenia sťažovateľky ako subjektu, ktorý figuruje ako vlastník spornej nehnuteľnosti. V konaní vo veci samej (hlavnom konaní) sa rozhoduje o existencii vecného bremena viaznuceho na spornej nehnuteľnosti, žalobkyňa sa domáha určenia nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Pri neodkladnom opatrení, ako aj vo veci samej ide o oblasť upravenú normami súkromného práva, pričom predmetom rozhodovania je typické občianske právo uplatňované medzi subjektmi súkromného práva – žalobkyňou a sťažovateľkou. V autonómnom ponímaní ide nepochybne o oblasť spadajúcu pod výraz práva a záväzky občianskej povahy.

16. Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorej splnenie sa vyžaduje pre aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na prejednávaný prípad, ústavný súd konštatuje, že aj táto je v konkrétnych okolnostiach veci splnená. Neodkladné opatrenie má priamy (aj keď len dočasný) dopad na občianske právo tvoriace predmet meritórneho (hlavného) konania, v ktorom sa rozhoduje o existencii vecného

bremena viaznuceho na spornej nehnuteľnosti. Neodkladné opatrenie plní primárne zabezpečovaciú funkciu vo vzťahu k predmetu prejednávánemu v hlavnom konaní (meritum veci).

17. Za týchto okolností ústavný súd konštatuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru sa v okolnostiach posudzovanej veci aplikuje.

18. Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností, teda ak by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. IV. ÚS 282/2019, IV. ÚS 12/2018, IV. ÚS 259/2020).

19. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať návrh na začatie konania, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

20. Ústavný súd pri posudzovaní námietok sťažovateľky zohľadnil osobitú povahu inštitútu neodkladného opatrenia a tomu zodpovedajúci zjednodušený a zrýchlený procesný postup a rozhodovanie všeobecných súdov. Zobral pritom do úvahy aj skutočnosť, že úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť. Zároveň požiadavky kladené na odôvodnenie neodkladného opatrenia nie sú natoľko prísne ako v konaní vo veci samej, ak má dočasnú povahu.

21. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu, ktoré vyhodnotil ako dostatočne jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logické.

22. Odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Pre ústavnú udržateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu je preto potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie v ňom obsiahnuté, ale aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré bolo v príslušnom odvolacom konaní napadnuté a následne aj preskúmané (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, III. ÚS 342/2017, IV. ÚS 87/2020).

23. Krajský súd (rovnako ako okresný súd) považoval za dostatočne osvedčené obštrukčné správanie žalovanej strany (viacnásobné prevody vlastníckeho práva spôsobujúce komplikácie v konaní) a aj jej správanie v ostatnom čase (vyhrážky, narušenie vzájomných vzťahov).

24. Ústavný súd uvádza, že neobstojí argument sťažovateľky, že v minulosti bol v rovnakom konaní rovnaký návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý. O prvotnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo rozhodované v roku 2015 (teda pred viac ako 9 rokmi) a je zrejmé, že vtedy sa obštrukčné správanie na žalovanej strane spočívalo v častých prevodoch vlastníckeho práva nevyskytovalo (po rozhodnutí o prvotnom návrhu došlo k ďalším dvom prevodom vlastníckeho práva, pozn.). Obštrukčnej povahy napovedá aj personálne prepojenie JUDr. Klimča s postupnými vlastníkmi spornej nehnuteľnosti, čo popísal už okresný súd vo svojom uznesení z 12. septembra 2024.

25. Neobstojí ani argument sťažovateľky, že nehrozí únik majetku zo sféry žalovanej, a preto nie je dôvod neodkladné opatrenie nariadovať. V tomto smere krajský súd poukázal na § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z ktorého vyplýva dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia v dvoch prípadoch. Jedným je obava, že exekúcia bude ohrozená, druhým dôvodom je však potreba bezodkladne upraviť pomery strán. Okresný súd, ako aj krajský súd konštatovali existenciu potreby bezodkladne upraviť pomery strán. Pre nariadenie neodkladného opatrenia postačuje existencia iba jedného z dôvodov vymedzených v § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

26. Ani dlhodobosť užívania spornej nehnuteľnosti právnymi predchodcami žalobkyne nepredstavuje prekážku nariadenia neodkladného opatrenia, keďže sa v ostatnom období správanie žalovanej strany vyznačuje vyhrážkami (aj voči susedom), kvôli ktorým došlo aj ku kontaktovaniu polície. Už okresný súd konštatoval, že z priebehu konania vo veci samej považuje za preukázané, že vzťahy medzi stranami sporu sú vážne narušené a konfliktné, na základe čoho dospel k záveru, že skutočnosti tvrdené žalobkyňou (o vyhrážaní sa konateľa sťažovateľky o znemožnení prístupu a demontáži oplotenia) nemusia byť preukázané a postačuje, ak sa javia aspoň ako pravdepodobné. Ústavný súd dopĺňa, že v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľka poprela, že by JUDr. Klimčo fyzicky napadol vlastníkov susediacej nehnuteľnosti, potvrdila však, že bol políciou usmernený v zmysle § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

27. Sťažovateľka namieta aj rozsah nariadeného neodkladného opatrenia, ktorým sa sťažovateľke ukladá povinnosť umožniť nielen prejazd a prechod, ale aj parkovanie na spornej nehnuteľnosti. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd evidentne prejazd aj parkovanie posudzoval spoločne, preto závery vo vzťahu k prejazdu je možné vzťahovať aj na parkovanie. Pokiaľ sťažovateľka naznačuje, že vecné bremeno spočívajúce v práve cesty nezahŕňa aj parkovanie, tu ústavný súd uvádza, že neodkladné opatrenie má vzhľadom na prebiehajúce konanie vo veci samej (v ktorom sa žalobkyňa domáha určenia nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, spočívajúceho v práve prechodu, prejazdu a parkovania na spornej nehnuteľnosti) iba dočasný charakter. Existencia a rozsah vecného bremena je predmetom posudzovania v hlavnom konaní, navyše z ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by žalobkyňa do nariadenia neodkladného opatrenia spornú nehnuteľnosť neužívala v rozsahu, akého sa domáha vo veci samej a návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia (t. j. aj vrátane parkovania), ani že by nad nevyhnutný rozsah zneužívajúcim spôsobom obmedzovala práva sťažovateľky k spornej nehnuteľnosti.

28. Ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu nemožno hodnotiť ako svojvoľné, nelogické, pričom odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu zodpovedá rozhodnutiu predbežnej (dočasnej) povahy o neodkladnom opatrení.

29. Ústavný súd tak uzatvára, že napadnuté uznesenie nezaložilo stav, ktorý by bol v extrémnom nesúlade s požiadavkou ústavnej konformnosti rozhodovania. Z ústavnoprávneho hľadiska teda nie je dôvod na spochybnenie záverov namietaného rozhodnutia krajského súdu, ktoré nevykazuje znaky sudcovskej svojvôle či arbitrárnosti. Keďže v danom prípade ústavný súd nezistil také kvalifikované pochybenie, ktoré by opodstatňovalo jeho zásah kasačného charakteru, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky smerujúcu proti uzneseniu krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo

kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 70/08).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu